

Bergen, 17.februar 2023

Vestland fylkeskommune

Høyringsvar: Regional plan for fornybar energi i Vestland

Regional plan for fornybar energi definerer avgjerande rammevilkår for næringslivet i Vestland. Det er svært positivt at fylkeskommunen utarbeider ein heilskapleg plan med høge ambisjonar. Dette vil medverke til å sikre naudsynt konkurransekraft. Næringsalliansen Vestland deler visjonen og hovudmålet. Vi vil likevel påpeike at tidshorisonten – 2023-2035 – er for kort.

Energikommisjonen slår fast at aukande straumforbruk, utan ein tilsvarende auke i produksjonen, vil medføre at kraftoverskotet er borte innan fire år. Statnett meiner at manglande kraft på kalde vinterdagar er det mest akutte trugsmålet mot det norske kraftsystemet. Løysinga er å realisere store mengder ny fornybar kraftproduksjon på kortast mogleg tid. Om det ikkje skjer, når vi ikkje regionale og nasjonale klimamål, vi tapar planlagte industrietableringar og vi risikerer varig høge straumprisar. I tillegg til dette, er det svak overføringskapasitet i nettet i mange område langs kysten. Dette er særleg kritisk i bergensregionen, der industrietableringar alt no får avslag til å kople seg på nettet.

Næringsalliansen Vestland ser at mangel på overføringskapasitet og kraft er den største barrieren for etablering av ny, grøen industri. Dette har ein kostnad i form av tapt næringsutvikling, verdiskaping, arbeidsplassar og auka energikostnader. Dette er óg det største hinderet for at Vestland skal nå sine klima- og næringsutviklingsmål (jfr. *Regional plan for innovasjon og næringsutvikling* og *Regional plan for klima*).

All produksjon av fornybar energi vil påverke natur, miljø og omgivnader. Måla i planen om å skåne natur og miljø står i direkte motstrid til måla om ny energiproduksjon og kan difor vere til hinder for å nå måla som er sette i planen. I høyringsdokumentet vert heile 38 rigide retningsliner lagt til grunn for planlegging av fornybar energiproduksjon i Vestland. Dette vil gjere det svært vanskeleg å realisere ambisjonane om ei dobling av produksjonen og utbygging av kraftnettet.

Innspel til plantema: Auka produksjon frå fornybare energikjelder

Delmål 1: Vi har produksjon og distribusjon av kraft frå fornybare energikjelder som tek omsyn til miljø, naturmangfald, friluftslivsområder og landskaps- og kulturverdiar.

Planen har ein tydeleg ambisjon om at Vestland skal bli netto null innan 2030 ved å erstatte 30,5 TWh fossil energi med fornybar energi. Planen gir ingen klare svar på korleis ein skal nå dette målet. Planen er heller ikkje tydeleg nok på korleis kommunane skal kunne implementere planen i sitt arbeid. Det er viktig at planen vert eit godt verktøy for kommunane i deira planlegging av fornybare energikjelder. Det vil vere behov for langt høgare produksjon og nettkapasitet for å realisere ambisjonen.

Det framgår ikkje korleis ein skal nå målet når ein samstundes skal ta omsyn til areal-, natur- og miljøkonfliktar. Når ambisjonsnivået i planen er høgt, er risikoen for ikkje å nå måla tilsvarende høge.

Måla i planen bør takast på alvor, dei er retningsgevande for fylkeskommunen og set rammer for næringslivet. Næringsalliansen Vestland oppmodar fylkeskommunen om å utarbeide eit vegkart som viser korleis ein kan nå målet om auka fornybar energiproduksjon og samstundes avklare arealkonfliktar så tidleg som råd er.

Næringsalliansen Vestland meiner fylkeskommunen må vere ein pådrivar for føreseielege og gode rammevilkår for kraftprodusentane, og med dette sikre eit grunnlag for nye investeringar. Regjeringa si innføring av nye avgifter på kraftbransjen konfiskerer overskotet til produsentane når straumprisane er høge. Høgprisbidraget for kraft må fasast ut i 2024. Dette er heilt essensielt for at framtidig fornybar kraftproduksjon skal vere lønnsam og bli realisert.

Delmål 2: Kvar enkelt fornybare energikjelde brukast der dei har høgast verdi for samfunnet

Nye krav, retningslinjer og ambisjonar som fylkeskommunen vedtar, vil óg påverke næringslivet. Det kan til dømes dreie seg om krav i tilbod eller krav til solcellepanel på bygningar. Næringsalliansen Vestland meiner fylkeskommunen må etablere møteplassar mellom fylkesadministrasjonen og næringslivet som opplever konsekvensar av planane.

Energieffektivisering må løftast langt sterkare fram om ein skal nå ambisjonane.

Fylkeskommunen må vere ein aktiv pådrivar for å sikre at nye havvindområde vert opna utanfor kysten av fylket. I dag er krafttilgangen langs kysten mykje svakare enn lengre inne i fylket. NVE har på oppdrag frå regjeringa undersøkt kva område på norsk sokkel som eignar seg for havvindutbygging.

Ikkje minst må fylkeskommunen halde fram med å vere ein aktiv pådrivar for at Trollvindprosjektet til Equinor vert realisert, i tillegg til andre havvindprosjekt som medverkar til å sikre kraft til elektrifisering av sokkelen. Dette vil medverke til å betre kraftsituasjonen på fastlandet.

Delmål 4: Vi har kompetanse, forskning og utdanning til å utvikle fornybar energi

Næringsalliansen Vestland meiner fylkeskommunen må medverke til å sikre relevant og attraktiv utdanning i regionen innan fornybare energiområde. Det er fire nye verdikjeder som er særleg relevante i vårt fylke: havvind, batteri, hydrogen og CCS. Dersom ein skal nå målet om etablering og vekst i disse verdikjedene, må kompetansebehovet dekkast gjennom ein kombinasjon av nye kandidatar frå utdanningssystemet, etter- og vidareutdanning, overføring av arbeidskraft frå andre næringer og arbeidsinnvandring.

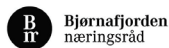
Kompetanseoverføring og omstilling er særleg viktig om Vestland skal lukkast med sine mål. Møteplassar som rettar seg mot industriane, bør skapast i eit samarbeid mellom fylkeskommunen og foreiningane i Næringsalliansen Vestland.

Innspel til plantema: Robust kraftforsyning i Vestland

Det er svært bra at planen underbyggjer behovet for at kraftnettet må oppgraderast og byggast ut. Berre slik kan ein møte kraftbehovet i industri og anna næringsliv, den største barrieren for nye etableringar og oppnåing av fylkeskommunen sine klimamål.

Det vil óg ha stor verdi å leggje betre til rette for sentralt plasserte H2-lagringsystem for overskotskraft der forbrukarane er. Det vil hende at energiproduksjon frå vind, vatn og sol på samme tid gjer monalege overskot. Med ei styrking og samankopling av nettet i heile fylket og fleire lagringsplassar, bør det vere eit mål å ta vare på ti prosent meir av energien enn i dag. Om ein i tillegg aukar vassmengdene i flaumutsette anlegg og får dette omsett til energi i nett og lagringsystem, bør det kunne gi ein ytterlegare auke.

Statnett og BKK har iverksett fleire prosjekt for å styrke og oppgradere eksisterande nett i bergensregionen, men det er først ved realisering av ei ny tredje linje til Kollsnes at nettet kan

handtere forbruksauken som planlagt industriutvikling medfører. Tidsbruken for utbygging av ei ny tredje linje må halverast, og Vestland fylkeskommune må vere ein aktiv pådrivar for dette.

Planen må fylle det eksisterande gapet mellom behov og verkemidlar som dessverre har festa seg både i næringslivet og samfunnet elles. For å unngå at planen verkar mot si hensikt, er det heilt avgjerande at konkrete prioriteringar vert implementert i denne.

Beste helsing

Espen Børhaug
Næringsalliansen Vestland

918 45 600
espen@bergen-chamber.no

Næringsalliansen Vestland blei stifta i 2008. Alliansen er eit nettverk samansett av 16 næringsforeiningar i Vestland. Saman representerer dei meir enn 3000 bedrifter og 150.000 arbeidsplassar og er ein viktig aktør når det gjeld næringsutvikling i heile fylket.

